Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 din., pol leta 16 din., četrt leta 8 din. Inserati izpod črte 2 din. Naročnina in prošnje uprevništvu lista Slovenski Gospodar v Mariboru. Rokopisi, ako ni jih poslal po naročilu uredništva, se ne vračajo. Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta 5. Telefon interurban st. 116.

Posamezna številka stane 1·50 din. Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta st. 5. Rokopisi se ne vračajo. Uprevništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratom po dogovoru. Za vsebino oglasov odgovarja upravnik. Nenaročeni rokopisi se ne vračajo. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana st. 10.653. Telefon interurban st. 163.

10. številka. MARIBOR, dne 19. februarja 1925. 59. letnik.

Ustavili so nas!

»Slovenski Gospodar« že izhaja 59 let. Od leta 1866 naprej je bil celo vrsto desetletij edini slovenski list, ki je bodril in vzgajal, navduševal in branil naš slovenski narod ter se potegoval za njegove pravice. Velikanski boj je imel z nemškimi avstrijskimi vladami in še hujši boj je napovedal grdi nemškutariji med slovenskim ljudstvom ter je te boje tudi zmagovito izvojeval. Spodnji Štajer je ostal slovenski po zaslugi »Slovenskega Gospodarja.« List je imel polno sovražnikov. Preganjali so ga nemškutarji, zasledovali nemškutarski ali nemški državni pravdniki, sodila ga je neštetokrat krivična nemškutarska porota. A dasi je bilo privatno in državno nemštvo in nemškutarstvo polno jeze na naš list, dasi so ga po krivici sodili in preganjali, pa nekaj vsi stari avstrijski nemški in nemškutarski oblastniki v 52 letih niso storili, niso ustavili »Slov. Gospodarja«, četudi so ga sovražili.

Česar stari avstrijski nemškutarji niso storili, to so žal storile državne oblasti tiste Jugoslavije, za katero je naš »Slovenski Gospodar« 59 let delal, za katero je v letih 1917 in 1918 ob času »Jugoslovanske deklaracije« polnil cele strani, za katero je pripravljal in navduševal ljudstvo.

Dne 4. februarja t. l. smo dobili od mariborskega policijskega komisarijata odlok, da se ustavi izdajanje »Slov. Gospodarja.« Ta odlok se glasi:

Kr. policijski komisarijat v Mariboru.

Pov. hr. 388 3. Maribor, 4. februarja 1925.

»Slov. Gospodar«,
perijodičen list,
ustavitev izhajanja.

Gospodu
predsedniku konzorcija »Slov. Gospodar«
v
Mariboru.

Ugotovilo se je 1.) da med izhajanjem perijodičnega lista »Slovenski Gospodar« pri konzorciju tega lista — kot izdajatelju — nastale spremembe niso bile tekom zakonito predpisanega roka prijavljena (§ 10 tisk. zakona z dne 17. decembra 1862, št. 6, avstr. drž. zakonika za leto 1863).

2. Da je prijavljeni odgovorni urednik »Slovenskega Gospodarja« Vlado Pušenjak v svojstvu kot narodni poslanec in tudi drugače večinoma odsoten iz Maribora, vsled česar ni zamogel zbirati, pregledovati in urejevati časopisnega materijala za ta list. To dokazuje, da je bil odgovorni urednik prijavljen le kot navidezni odgovorni urednik, da krije pred zakonom s svojim imenom druge osebe, ki so to delo urednika opravljale.

Z ozirom na te ugotovitve se na temelju 3. odstavka §11 tisk. zak. z dne 17. XII. 1862 št. 6 avstr. drž. zak. za leto 1863 do izpolnitve postavnih pogojev vstavi izdajanje perijodičnega lista »Slovenski Gospodar« — list ljudstvu v pouk in zabavo —, ki izhaja v Mariboru in se tiska dotam v tiskarni sv. Cirila.

Proti temu odloku je dopustna pritožba na velikega župana mariborske oblasti v Mariboru, ki jo je vložiti pri policijskem komisarijatu v Mariboru tekom 14 dni, neračunši dneva vročitve. Ta pritožba pa v smislu zadnjega odstavka § 11 tisk. zakona nima odložilne moči.

Vodja policijskega komisarijata:

Policijski nadsvetnik:

Keršovan.

— — —

Zakaj je bil torej naš list ustavljen?

Odlok pravi: Prvič za to, »ker pri konzorciju tega lista nastale spremembe niso bile prijavljene.« Pri konzorciju »Slov. Gospodarja« pa ni bilo nobenih sprememb, zato se tudi niso mogle prijaviti. Konzorcij je prevzel list 2. novembra 1921, kar se je ta dan javilo oblasti s pristavkom, da je predsednik konzorcija poslanec g. Vlado Pušenjak. To je oblast vzela na znanje, ker od 2. novembra 1921 pa do 4. februarja 1925 od policijske oblasti ni bilo nobenega ugovora proti prijavi. Sprememba pri konzorciju se pa tudi nobena ni zgodila. Preden je policijska oblast za ustavitev lista navedla kot vzrok to, da se niso javile spremembe pri konzorciju lista, bi se bila morala prepričati, ali so tam sploh bile kake spremembe. Vprašati bi bila morala predsednika konzorcija g. Vl. Pušenjaka, česar pa ni storila. Nikakor pa ne gre utemeljevati uradne odločbe z dejstvi, ki ne eksistirajo.

Drugi vzrok ustavitve, ki ga navaja policijski odlok, je ta, da g. Vl. Pušenjak kot poslanec ni sposoben odgovoren urednik, ker večinoma ni v Mariboru. Tudi ta razlog ne drži. § 12 tiskovnega zakona namreč pravi: »Odgovoren urednik perijodičnega lista more biti le jugoslovanski državljan, ki je samostojen in ki ima v kraju izhajanja lista svoje bivališče.« Tako govori zakon o odgovornem uredniku. Po zakonu mora biti odgovorni urednik prvič naš državljan in to je g. Vl. Pušenjak; drugič mora biti samostojen, tudi to je g. Pušenjak; tretjič mora imeti svoje bivališče v Mariboru, in tudi to ima g. Pušenjak. Gosp. Vl. Pušenjak ima torej vse lastnosti, ki jih mora imeti odgovorni urednik.

Policijski komisarijat pa je tudi sam dokazal, da smatra g. Vl. Pušenjaka, četudi je poslanec, sposobnega za odgovornega urednika. Mi smo prijavili policijskemu komisarijatu g. Pušenjaka za odgovornega urednika dne 12. februarja 1921, ko je bil še poslanec. In policijski komisarijat od 12. februarja 1921 do 4. februarja 1925, torej cela štiri leta, ni ugovarjal proti temu, temveč je priznal g. Pušenjaka kot odgovornega urednika štiri leta! Ako je bil policijski komisarijat mnenja, da g. Vl. Pušenjak nima zakonito zahtevanih lastnosti kot odgovorni urednik, potem bi bil moral že leta 1921 njegovo prijavo zavrniti in zahtevati drugega urednika. Tega pa nikoli ni storil, ampak je kratkomalo ustavil izdajanje lista z utemeljitvijo, da g. Vl. Pušenjak kot poslanec naenkrat ni več sposoben za odgovornega urednika, kar je bil poprej cela štiri leta.

Najboljše na celi stvari pa je še to, da g. Pušenjak dne 4. februarja 1925, ko je policijski komisarijat ustavil naš list, sploh ni poslanec, torej je dne 4. februarja še vedno bil sposoben za urednika tudi v slučaju, da bi policijsko tolmačenje tiskovnega zakona bilo pravilno!

Razlogi, na katere policijski komisarijat opira svoj odlok, torej nikakor ne držijo. Pa utemeljitev ustavitve se je morala napraviti, četudi juridično nikakor ne drži. Sicer pa je policijski komisarijat na ustavitvi našega lista popolnoma nedolžen. Povzročitelj ustavitve je dr. Žerjav. Že v novembru leta 1923 je dr. Žerjav stavil na državno pravdništvo v Mariboru zahtevo, da se »Straža« in »Slov. Gospodar« ustavita. To zahtevo je takrat utemeljeval ravnotako, kakor zdaj policijski komisarijat utemeljuje ustavitev. Državno pravdništvo je pa tiskovni zakon pravilno tolmačilo in Žerjavovo pritožbo vrglo v koš. Ustavitev »Slovenskega Gospodarja« in »Straže« je torej Žerjavovo delo, pri čemur mu je seveda pomagal veliki župan dr. Pirkmajer, od katerega je odišen policijski komisarijat.

Dr. Pirkmajer in dr. Žerjav sta pač mislila tako-le: V sredo pred volitvami ustavimo Slov. ljudski stranki oba lista, da svojim volilcem ne more dati več zadnjih najvažnejših navodil za volitve; na ta način volilce zbegamo in zmešamo ter s tem povzročimo, da bo SLS dobila pri volitvah veliko manj glasov. Ta nakana se pa tem gospodom ni posrečila. Mi smo že dolgo pričakovali, da nam ustavijo list. Zato smo našim volilcem že 14 dni pred volitvami dali zadnja navodila za volitve. In ker nas še niso ustavili, smo izdali zadnji teden pred volitvami »Slovenskega Gospodarja« že v torek namesto v četrtek. Ko nas je v sredo zadela ustavitev, že »Slovenskega Gospodarja« ni bilo več v Mariboru in dr. Pirkmajer in dr. Žerjav nista dosegla svojega namena.

Proti odloku policijskega komisarijata smo se seveda pritožili, kdaj se bo o tem razpravljalo na višjem mestu, seveda ne vemo, pa bomo svoječasno poročali svojim čitateljem.

Volilcem SLS!

Trd boj je bilo slovensko ljudstvo 8. februarja za svoj obstoj in svojo samostojnost. Tri časopise so nam ustavili, plenili naše glavno glasilo, blatili naše kandidate, izvajali nasilje, kakor ga ne pozna naša politična zgodovina, toda naše ljudstvo je vzdržalo in priborilo sijajno zmago! **Slovenska zastava vihra po tem boju bolj ponosno kakor kadarkoli, in svet ve, da se slovenski narod ne da ukloniti z nobenim nasiljem! Tudi bela Ljubljana,** glava in srce Slovenije, je določno izpovedala, da misli in čuti enako kot ves ostali narod.

Volivci! Izkazali ste naši stranki zaupanje. Hvala vam! Obljubljamo, da bomo izvoljeni poslanci vztrajali tako, kot vi v volivni borbi, v delu za ljudske pravice in boljšo bodočnost slovenskega naroda.

Maribor, 10. februarja 1925.

Dr. Anton Korošec,

Štefan Falež, dr. Andrej Gosar, dr. Jakob Hodžar, dr. Josip Hohnjec, Josip Klekl, Vlado Pušenjak, Geza Šiftar, Josip Škoberne, Ivan Vesenjak, Fr. Žebot.

Kaj nam povedo volitve?

Že tretjič je vodil Pašič v naši državi volitve, da bi jih izpeljal z dobrim ali s hudim tako, kakor bi bilo prav velesrbski ureditvi naše države. Toda ob zavednosti Slovencev in Hrvatov ter odločnosti poštenih Srbov tudi tokrat kljub vsemu nasilju ni dosegel svojega namena, čeravno si je vzel za pomočnika zloglasnega Pribičeviča in še bolj osovraženega Žerjava. To je najvažnejše in najbolj razveseljivo dejstvo vse politične borbe.

Veselo in ponosno zremo na armado slovenskega ljudstva, ker je pokazala ta armada sedaj leta 1925 isto, kar je pokazala leta 1923: da je nerazrušljiva in nezlomljiva. Nerazrušljiva in nezlomljiva pa je, ker preveva vse njene člane globoko prepričanje, da smo na pravi poti, saj zahtevamo samo, kar kot ljudje in državljani imeti moramo.

Slovenija je v taboru Slovenske ljudske stranke. Ona hoče izvedbo njenega programa in je pripravljena, se za ta program vstrajno in požrtvovalno boriti! Slovensko ljudstvo je izvolilo svoje zastopnike z bistveno istim številom glasov. To je odločitev, ki že odmeva po celi naši državi in izven nje po svetovnih časopisih.

Ali ob veliki zmagi ne smemo pozabiti tudi omeniti nedostatkov, ki smo jih opazovali in na te opozarjamo naše somišljenike pravočasno.

Kaj je bilo pomanjkljivo?

Pred vsem je bila udeležba pri volitvah premajhna in to posebej v nekaterih krajih, kjer so sami naši pristaši, ali vsaj ljudje, ki so nam najbližji. Sicer je res, da je bilo na dan volitve vreme precej neugodno, toda globokejši vzrok je bila brezbrižnost in nezavednost. Nam niti enega shoda in niti enega časopisa ne bi bilo treba, če bi se ljudje zavedali, kakšnega pomena so volitve. Poučiti nevedne in brezbrižne je torej prva dolžnost in tudi velik interes naših zavednih in dobrih somišljenikov.

Druga pomanjkljivost, ki se je pokazala, so bili nepopolni volilni imeniki. Kljub vsem pojasnilom so bili novi vpisi na podlagi reklamacijskega postopanja deloma nepravilni, deloma pomanjkljivi, zato jih je sodnija črtala. Da bo prihodnjič v tem oziru boljše, bomo priredili posebne tečaje v pouk. Naši nasprotniki uporabljajo pomanjkljivosti kot sredstvo, da skušajo na škodo ljudstva dokazati neveljavnost volitev.

Tretja pomanjkljivost je bila pri volitvah samih. Posamezni zapisniki niso bili pravilno spisani in podpisani, ali pa so celo manjkali. Tudi v tem oziru bodo morali postati naši zaupniki še bolj pazljivi!

Kdo je glasoval proti nam?

Kljub veličastni zmagi pa jih je bilo precejšnje število, ki so glasovali proti nam. Kdo so ti?

Pred vsem so bili naši protivniki pri volitvah zagrizeni in zakrknjeni ljudje, ki ne storijo pametnega in dobrega samo radi tega, ker mi to zastopamo. Tudi so med njimi oni, ki so vedno in povsod proti poštenemu slovenskemu ljudstvu in njegovim upravičenim težnjam. So to maloizobraženi in naduti ljudje, ki prihajajo z besedo »naprednjak«, pa je bolj bedak.

Žalostno je, da se da pri nas še precej ljudi podkupiti in za judežev groš prodajo sebe in vse. Ti zaslužijo naše največje zaničevanje, ker so največji škodljivci ljudske skupnosti.

Tokrat so bili v nasprotnem taboru tudi vsi strahopetneži, ker so Žerjavovi visoki uradniki pritiskali na vse mogoče načine. Strahopetljivci pa služijo raje nasilnežem, kakor pa ljudstvu. Raje imajo bič, kakor pa svojo pravico.

Naš sklep.

Trda je bila borba zadnje mesece, še bolj trdo pa bo sedaj delo naših zastopnikov, toda tega se ne ustrašijo naši zavedni volilci, ne naši zastopniki — poslanci. Poštena in sveta je naša stvar, zato smo odločni in neustrašljivi. Za državljansko svobodo gre, poštenost, red in postava morajo veljati v naši domovini, iskren sporazum stanov in pokrajin hočemo po geslu: vsakemu svoje, a pred vsem moramo v tem duhu izvojevati zmago visoki misli naših pradedov: V zjedinjeni Sloveniji Slovenec sam gospod na svoji zemlji!

Nad 105.000 glasov za SLS.

Naš voditelj dr. Anton Korošec je bil 8. februarja izvoljen v vseh treh volilnih okrožjih na Slovenskem. Skupno je dobil nad 105.000 glasov. Slovenska ljudska stranka je dobila 20 poslancev. Na Štajerskem so popolnoma propadli Pucljevi samostojneži, Ravnikovi radikali, Schauerjevi Nemci, vsi socialdemokrati in druge male stranke in strančice. V mariborsko-celjskem volilnem okrožju so izvoljeni vsi naši kandidati razen g. Bedjaniča, ki je dobil dva glasa manj nego g. Šiftar. Če bo dr. Korošec odložil svoj štajerski poslanski mandat, bo vpoklican za poslanca tudi g. Andrej Bedjanič. Slučaj v ormoškem okraju nam je jasen dokaz, da je res vsak glas zlata vreden. Če bi v ormoškem okraju vsaj še trije volilci glasovali za SLS, bi bil Bedjanič izvoljen.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Na dan volitev, ko še volilni izid iz domačih krajev ni bil znan, so že napovedovali radikalski in samostoj-